

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๖

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคไทยเสรี

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๖ ว่า พรรคไทยเสรีไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๖ เพื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคไทยเสรี พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๔ นโยบายด้านเศรษฐกิจ เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไทยเสรี พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ข้อ ๑๓ ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๘ และข้อ ๗๐ และขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรค กล่าวคือ พรรคไทยเสรีไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่พรรคให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับพรรคและกฎหมายกำหนด ซึ่งการประชุมใหญ่พรรคไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยเสรี พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๖๕ ข้อ ๗๒ และข้อ ๑๐๔ จึงเป็นเหตุให้นายทะเบียนไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรคและการขยายระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีมีเหตุที่จะยุบพรรคไทยเสรีตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยเสรีตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายนิศัย สรสิทธิ์ หัวหน้าพรรคไทยเสรี ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ว่า ขอรับสารภาพทุกข้อกล่าวหา และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคไทยเสรีโดยเร็วตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอ

ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)

ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคไทยเสรีนั้น เห็นว่า พรรคไทยเสรีมีหน้าที่จัดประชุมใหญ่ของพรรคเพื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรคและขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรค แต่พรรคไทยเสรีไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่พรรคให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับพรรคและกฎหมายกำหนด นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และการขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหารพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓ และพรรคไทยเสรีได้ยอมรับสารภาพทุกข้อกล่าวหาข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าการประชุมของพรรคไทยเสรีไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยเสรี พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๖๕ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๒ และข้อ ๑๐๔ จึงไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีมีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคไทยเสรีตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง
อาศัยเหตุดังวินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยเสรี

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ